

2025/404

25.2.2025

SKLEP SVETA (SZVP) 2025/404

z dne 24. februarja 2025

o imenovanju posebnega predstavnika Evropske unije za Srednjo Azijo

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji ter zlasti člena 33 v povezavi s členom 31(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Svet je 13. junija 2005 sklenil, da imenuje posebnega predstavnika Evropske unije (PPEU) za srednjo Azijo ⁽¹⁾.
- (2) Svet je 21. junija 2021 sprejel Sklep (SZVP) 2021/1013 ⁽²⁾, s katerim je za PPEU za srednjo Azijo imenoval Terhi HAKALA.
- (3) Svet je 6. februarja 2023 sprejel Sklep (SZVP) 2023/260 ⁽³⁾ o podaljšanju mandata Terhi HAKALA kot PPEU za srednjo Azijo. Mandat PPEU se izteče 28. februarja 2025.
- (4) Terhi HAKALA je predložila odstop, ki je začel veljati 31. decembra 2024.
- (5) Novega PPEU za Srednjo Azijo bi bilo treba imenovati za obdobje 24 mesecev.
- (6) PPEU bo mandat opravljal v razmerah, ki se lahko poslabšajo in bi lahko ovirale doseganje ciljev zunanjega delovanja Unije iz člena 21 Pogodbe –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Posebni predstavnik Evropske unije

Eduards STIPRAIS se imenuje za posebnega predstavnika/posebno predstavnico Evropske unije (PPEU) za Srednjo Azijo od 1. marca 2025 do 28. februarja 2027. Svet lahko na podlagi ocene Političnega in varnostnega odbora (PVO) in na predlog visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko (v nadaljnjem besedilu: visoki predstavnik) odloči, da se mandat PPEU (v nadaljnjem besedilu: mandat) podaljša ali predčasno preneha.

Člen 2

Cilji politike

Mandat temelji na ciljih politike Unije v Srednji Aziji. Ti cilji vključujejo:

- (a) spodbujanje odnosov med Unijo in državami Srednje Azije na podlagi skupnih vrednot in interesov, kot je določeno v ustreznih sporazumih;
- (b) prispevanje h krepitvi stabilnosti in sodelovanja med državami v tej regiji;

⁽¹⁾ Skupni ukrep Sveta 2005/588/SZVP z dne 28. julija 2005 o imenovanju posebnega predstavnika Evropske unije za srednjo Azijo (UL L 199, 29.7.2005, str. 100, ELI: http://data.europa.eu/eli/joint_action/2005/588/oj).

⁽²⁾ Sklep Sveta (SZVP) 2021/1013 z dne 21. junija 2021 o imenovanju posebnega predstavnika Evropske unije za srednjo Azijo (UL L 222, 22.6.2021, str. 33, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1013/oj>).

⁽³⁾ Sklep Sveta (SZVP) 2023/260 z dne 6. februarja 2023 o podaljšanju mandata posebnega predstavnika Evropske unije za srednjo Azijo in spremembi Sklepa (SZVP) 2021/1013 (UL L 35, 7.2.2023, str. 25, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2023/260/oj>).

- (c) prispevanje h krepitvi demokracije, pravne države, dobrega upravljanja ter spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin v Srednji Aziji;
- (d) obravnavanje ključnih groženj, zlasti specifičnih problemov z neposrednimi posledicami za Unijo;
- (e) izboljšanje uspešnosti in prepoznavnosti Unije v regiji, med drugim s tesnejšim usklajevanjem z drugimi ustreznimi partnerji in mednarodnimi organizacijami, kot sta Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE) in Združeni narodi (ZN).

Člen 3

Mandat

1. Da bi dosegli cilje politike iz člena 2, je mandat naslednji:
 - (a) spodbujati splošno politično usklajevanje Unije v Srednji Aziji in pomagati pri zagotavljanju doslednosti zunanjega delovanja Unije v regiji;
 - (b) prispevati k izvajanju strategije Unije za tesnejše partnerstvo s Srednjo Azijo, ki jo dopolnjujejo zadevni sklepi Sveta, in pripravljati kasnejša poročila o napredku pri izvajanju strategije Unije za Srednjo Azijo, ter skupnega načrta za poglobitev vezi med EU in Srednjo Azijo;
 - (c) pripravljati priporočila in redno poročati ustreznim telesom Sveta;
 - (d) Svetu pomagati pri nadaljnjem razvoju celovite politike do Srednje Azije;
 - (e) podpirati redno organizacijo političnih srečanj na visoki ravni med Unijo in državami Srednje Azije;
 - (f) pozorno spremljati politične trende v Srednji Aziji z razvijanjem in vzdrževanjem tesnih stikov z vladami, parlamenti, pravosodnimi organi, civilno družbo in množičnimi mediji;
 - (g) spodbujati Kazahstan, Kirgizistan, Tadžikistan, Turkmenistan in Uzbekistan, da sodelujejo pri regionalnih vprašanjih skupnega interesa;
 - (h) razvijati ustrezne stike in sodelovanje z glavnimi zainteresiranimi akterji v regiji ter z vsemi ustreznimi regionalnimi in mednarodnimi organizacijami, ob upoštevanju vedno večje prisotnosti tretjih držav v regiji;
 - (i) prispevati k izvajanju politike Unije na področju človekovih pravic v regiji v sodelovanju s PPEU za človekove pravice, vključno s smernicami Unije v zvezi s človekovimi pravicami in zlasti smernicami Unije v zvezi z vprašanjem otrok v oboroženih spopadih ter smernicami Unije v zvezi z nasiljem nad ženskami in dekleti ter preprečevanjem vseh vrst diskriminacije proti njim, pa tudi k izvajanju politike Unije v zvezi z Resolucijo Varnostnega sveta ZN 1325 (2000) o ženskah, miru in varnosti, vključno s spremljanjem in poročanjem o razvoju dogodkov ter oblikovanjem priporočil v zvezi s tem;
 - (j) v tesnem sodelovanju z OVSE in ZN prispevati k preprečevanju in reševanju konfliktov, in sicer z navezovanjem stikov z organi in drugimi lokalnimi akterji, kot so nevladne organizacije, politične stranke, manjšine, verske skupine in njihovi vodje;
 - (k) prispevati k oblikovanju vidikov skupne zunanje in varnostne politike do Srednje Azije, ki zadevajo: poveztljivost, vključno s strategijo Global Gateway; energetska varnost; varnost na mejah; boj proti hudim kaznivim dejanjem, vključno drogami in trgovino z ljudmi, ter upravljanje vodnih virov, okolje in podnebne spremembe;
 - (l) spodbujati regionalno varnost v Srednji Aziji v širšem geopolitičnem okviru, vključno z vojno agresijo Rusije proti Ukrajini in dogodki v Afganistanu;
 - (m) podpirati dejavnosti ozaveščanja in demarše Unije, namenjene državam Srednje Azije, tudi glede preprečevanja izogibanja omejevalnim ukrepom;

- (n) podpirati dejavnosti ozaveščanja in demarše Unije, namenjene državam Srednje Azije, v zvezi s spoštovanjem neodvisnosti, suverenosti in ozemeljske nedotakljivosti držav članic, tudi v okviru vseh regionalnih in mednarodnih forumov.
2. PPEU podpira delo visokega predstavnika in ima pregled nad vsemi dejavnostmi Unije v tej regiji.

Člen 4

Izvajanje mandata

1. PPEU je odgovoren za izvajanje mandata, pri tem pa deluje pod vodstvom visokega predstavnika.
2. PVO je v prednostni povezavi s PPEU in je glavna točka PPEU za stike v Svetu. PVO brez poseganja v pristojnosti visokega predstavnika strateško vodi in politično usmerja PPEU v okviru njegovega mandata.
3. PPEU se pri svojem delu natančno usklajuje z zadevnimi oddelki Evropske službe za zunanje delovanje (ESZD).

Člen 5

Financiranje

1. Referenčni finančni znesek za kritje odhodkov v zvezi z mandatom (v nadaljnjem besedilu: odhodki) za obdobje od 1. marca 2025 do 28. februarja 2027 znaša 2 719 777,34 EUR.
2. Odhodki se upravljajo v skladu s postopki in pravili, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije.
3. Upravljanje odhodkov se uredi s pogodbo med PPEU in Komisijo. PPEU za vse odhodke odgovarja Komisiji.

Člen 6

Sestava ekipe PPEU

1. PPEU je v okviru mandata in ustreznih razpoložljivih finančnih sredstev odgovoren za oblikovanje ekipe. Ekipe PPEU vključuje strokovnjake za določena vprašanja politike, kot to zahteva mandat. PPEU nemudoma obvesti Svet in Komisijo o sestavi ekipe PPEU.
2. Države članice, institucije Unije in ESZD lahko predlagajo napotitev osebja na delo pri ekipi PPEU. Plače takega napotenega osebja krije država članica, ki je osebje napotila, zadevna institucija Unije ali ESZD, kot je ustrezno. Na delo k ekipi PPEU se lahko napotijo tudi strokovnjaki, ki so jih države članice napotile v institucije Unije ali ESZD. Mednarodno pogodbeno osebje ima državljanstvo ene od držav članic.
3. Vse napoteno osebje ostane pod upravno pristojnostjo države članice, ki je osebje napotila, zadevne institucije Unije ali ESZD ter opravlja svoje obveznosti in ravna v interesu mandata.
4. Ekipe PPEU je nameščena skupaj z zadevnimi oddelki ESZD ali delegacijami Unije, da se zagotovi usklajenost in doslednost njihovih zadevnih dejavnosti.

Člen 7

Privilegiji in imunitete PPEU in članov ekipe PPEU

S pogodbenicami gostiteljicami se po potrebi dogovorijo privilegiji, imunitete in dodatna jamstva v zvezi s PPEU in člani ekipe PPEU, ki so potrebni za izpolnitev in tekoče izvajanje mandata. Države članice in ESZD v ta namen zagotovijo vso potrebno podporo.

Člen 8

Varnost tajnih podatkov EU

PPEU in člani ekipe PPEU spoštujejo varnostna načela in minimalne standarde iz Sklepa Sveta 2013/488/EU ⁽⁴⁾.

Člen 9

Dostop do informacij in logistična podpora

1. Države članice, Komisija, ESZD in generalni sekretariat Sveta PPEU zagotovijo dostop do vseh ustreznih informacij.
2. Delegacije Unije v regiji in države članice, kakor je ustrezno, zagotavljajo logistično podporo PPEU in članom ekipe PPEU.

Člen 10

Dostop do dokumentov, arhivov in varstvo podatkov

1. PPEU uporablja pravila iz Uredbe (ES) št. 1049/2001 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁵⁾. Visoki predstavnik sprejme ustrezna izvedbena pravila za PPEU.
2. PPEU varuje posameznike v zvezi z obdelavo njihovih osebnih podatkov v skladu s pravili iz Uredbe (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁶⁾. Visoki predstavnik sprejme ustrezna izvedbena pravila za PPEU.

Člen 11

Varnost

V skladu s politiko Unije o varnosti osebja, ki je v okviru operativnih zmogljivosti iz naslova V Pogodbe napoteno zunaj Unije, PPEU v skladu z mandatom in na podlagi varnostnih razmer na območju, za katerega je odgovoren, sprejme vse razumno izvedljive ukrepe za varnost celotnega osebja pod njegovim neposrednim nadzorom, zlasti tako, da:

- (a) na podlagi smernic ESZD pripravi poseben varnostni načrt, ki vključuje posebne ukrepe za fizično in organizacijsko varnost ter varnost postopkov, ki urejajo upravljanje varnih premikov osebja na območje, za katerega je odgovoren, in znotraj njega ter obvladovanje dogodkov, ki ogrožajo varnost, ter pripravi načrt za ravnanje v nepredvidenih razmerah in načrt za evakuacijo;
- (b) zagotovi, da je vse osebje, napoteno zunaj Unije, zavarovano za visoko stopnjo tveganja, kot je potrebno glede na razmere na območju, za katerega je odgovoren;
- (c) zagotovi, da je celotno osebje, ki se napoti zunaj Unije, vključno z lokalnim pogodbenim osebjem, pred prihodom na območje, za katerega je odgovorno, ali ob prihodu nanj opravilo ustrezno varnostno usposabljanje glede na stopnjo ogroženosti, ki jo je za to območje določila ESZD;
- (d) zagotavlja, da se izvajajo vsa dogovorjena priporočila, pripravljena na podlagi rednih varnostnih ocen, za visokega predstavnika, Svet in Komisijo pa pripravlja pisna poročila o izvajanju teh priporočil ter o drugih varnostnih vidikih v okviru rednih poročil o napredku in končnega celostnega poročila o izvajanju mandata iz člena 15.

⁽⁴⁾ Sklep Sveta 2013/488/EU z dne 23. septembra 2013 o varnostnih predpisih za varovanje tajnih podatkov EU (UL L 274, 15.10.2013, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2013/488/oj>).

⁽⁵⁾ Uredba (ES) št. 1049/2001 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2001 o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije (UL L 145, 31.5.2001, str. 43, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2001/1049/oj>).

⁽⁶⁾ Uredba (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah, organih, uradih in agencijah Unije in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 45/2001 in Sklepa št. 1247/2002/ES (UL L 295, 21.11.2018, str. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

Člen 12**Poročanje**

PPEU redno pripravlja poročila za visokega predstavnika. Redno poroča PVO in po potrebi delovnim skupinam Sveta. Redna poročila se razpošiljajo prek omrežja COREU. PPEU lahko pripravlja poročila za Svet za zunanje zadeve. V skladu s členom 36 Pogodbe lahko PPEU sodeluje pri obveščanju Evropskega parlamenta.

Člen 13**Usklajevanje**

1. PPEU prispeva k enotnosti, doslednosti in učinkovitosti delovanja Unije ter pomaga zagotavljati, da se vsi instrumenti Unije in ukrepi držav članic uporabljajo usklajeno za doseganje ciljev politike Unije. Po potrebi vzpostavi stik z državami članicami. Dejavnosti PPEU so usklajene z dejavnostmi zadevnih geografskih oddelkov ESZD ter s Komisijo. PPEU redno obvešča misije držav članic in delegacije Unije.

2. PPEU ima na terenu redne stike z ustreznimi vodji misij držav članic in vodji delegacij Unije. Ti pomagajo PPEU pri izvajanju njegovega mandata po svojih najboljših močeh. PPEU je v stiku tudi z drugimi mednarodnimi in regionalnimi akterji na terenu.

Člen 14**Pomoč v zvezi z zahtevki**

PPEU in člani ekipe PPEU pomagajo pri odgovarjanju na vse zahtevke in obveznosti, ki izhajajo iz mandatov predhodnih PPEU za Srednjo Azijo, ter zagotavljajo upravno pomoč in dostop do ustreznih dokumentov v ta namen.

Člen 15**Pregled**

Izvajanje tega sklepa in njegova skladnost z drugimi prispevki Unije za zadevno regijo se redno preverjata. PPEU predloži visokemu predstavniku, Svetu in Komisiji redna poročila o napredku, do 30. novembra 2026 pa celovito končno poročilo o izvajanju mandata.

Člen 16**Začetek veljavnosti**

Ta sklep začne veljati na dan sprejetja.

V Bruslju, 24. februarja 2025

Za Svet
predsednica
K. KALLAS